

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6591/2021
15.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Иване Рађеновић, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Шефкета Доловац, адвокат из ..., против тужене „UniCredit Bank Srbija“ АД Београд, чији је пуномоћник Тијана Воротовић, адвокат из ..., ради утврђења и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Пазару Гж 1135/21 од 07.07.2021. године, у седници одржаној 15.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Пазару Гж 1135/21 од 07.07.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Новом Пазару Гж 1135/21 од 07.07.2021. године и пресуда Основног суда у Новом Пазару П 1966/20 од 02.04.2021. године у ставовима другом, трећем и четвртном изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је апсолутно ништава и да не производи правно дејство одредба члана 2. Уговора о динарском кеш кредиту за рефинансирање бр. .../...-... од 21.06.2010. године, која гласи: „Корисник кредита се обавезује да плати Банци фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева од 2% од укупног износа кредита, односно минимум 1.600,00 динара“ и да се тужена обавезе да му на име стицања без основа исплати износ од 2.460,00 динара динара са законском затезном каматом од 21.06.2010. године до исплате, и одбија захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове целог поступка у износу од 43.500,00 динара у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П 1966/20 од 02.04.2021. године, ставом првим изреке одбијен је приговор месне ненадлежности Основног суда у Новом Пазару изјављен од стране пуномоћника тужене. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев, па је утврђено да је апсолутно ништава и да не производи правно дејство одредба члана 2. Уговора о динарском кеш кредиту за рефинансирање бр. .../...-... од 21.06.2010. године, која гласи: „Корисник кредита се обавезује да плати Банци

фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева од 2% од укупног износа кредита, односно минимум 1.600,00 динара“. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име стицања без основа исплати 2.460,00 динара са законском затезном каматом од 21.06.2010. године до исплате. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 17.300,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до коначне исплате.

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Гж 1135/21 од 07.07.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној примени члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучио као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као корисник кредита са туженом као даваоцем кредита закључио уговор о динарском кеш кредиту за рефинансирање од 21.06.2010. године, којим је тужиоцу одобрен кредит. Одредбом члана 2. наведеног уговора тужилац се обавезао да плати фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева 2% од укупног износа кредита, односно минимум 1.600,00 динара. У Обрасцу основни подаци о кредиту, у табели I Подаци о кредиту, под тачком 16. наведено је да укупан износ накнаде и других трошкова које клијент треба да плати у току одобравања и реализације уговора о кредиту у динарима износи 2.460,00 динара, док је у табели II – Подаци који се укључују у обрачун ефективне каматне стопе, између осталог наведено и да се укључују и укупан износ накнаде и других трошкова које клијент треба да плати у току одобравања и реализације уговора о кредиту у динарима. У обрасцу је наведено је и да је ефективна каматна стопа – годишња 27,84%.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, налазећи да је предметна одредба уговора о кредиту ништава јер је противна одредбама чланова 11, 12, 15. став 1, 18, 21, 46. став 1, 47, 50. став 1, 103. став 1, 104. став 1, 105. став 1, 110, 210, 214. и 1065. ЗОО, будући да тужиоцу као кориснику није предочено уговорном одредбом нити у предуговорној фази на шта се ове накнаде односе, због чега клијент није био у прилици да зна бог чега се обавезује да плаћа накнаду, а није било могуће утврдити висину и структуру стварних трошкова обраде кредитног захтева и пуштања кредита у коришћење, при том закључивши да тужилац има право на враћање наплаћеног по ништавој одредби, са законском затезном каматом од дана стицања с обзиром да је банка несавестан стицалац.

По оцени Врховног касационог суда становиште нижестепених суда засновано је на погрешној примени материјалног права.

Према члану 103. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) уговор је ништав ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима и то ако циљ повређеног правила и закон не упућују на нешто друго и на ништавост се по члану 109. пази по службеној дужности.

Одредбом члана 1065. Закона о облигационим односима, уговором о кредиту банка се обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава, на одређено или неодређено време, за неку намену или без утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ новца врати у време и на начин како је утврђено уговором. Уговор о кредиту се закључује у писменој форми што значи да се у писаном тексту уговора мора утврдити износ кредитних средстава, као и услови давања, коришћења и враћања кредита (члан 1066. наведеног закона).

Право банке да обрачунава трошкове и накнаде банкарских услуга поводом закљученог уговора о кредиту произилази из члана 43. Закона о банкама, којим је предвиђена могућност јединственог начина обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга и то нарочито по основу депозитних и кредитних послова.

Ово право банке је регулисано и подзаконским актима и то: Одлуком о начину и поступку спровођења општих услова пословања које банка примењује у односу с клијентима физичким лицима („Службени гласник РС“ број 74/09 која се примењује од 31.10.2009. године) и која је важила у време закључења предметног уговора о кредиту од 21.06.2010. године. Овом Одлуком се прописује јединствени начин обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга и то нарочито на основу кредитних послова, као и ближи услови и начин обавештавања клијената банке (тачка 1. став 1). На основу одредаба тачке 5. ове Одлуке може се закључити да понуда банке која се односи на кредите треба да јасно и недвосмислено садржи следеће податке: врсте и висине, односно распон свих накнада и других трошкова који се укључују у обрачун ефективне каматне стопе и који падају на терет корисника кредита, уз одређење да ли су фиксни или променљиви, а ако су променљиви – периоде у којима ће их банка мењати, начин измене и разлоге за измену (став 11). Наведени подаци треба да буду утврђени и исказани у понуди тако да клијента ниједног тренутка не доведу у заблуду што се тиче било ког елемента тих података (тачка 13. став 2) и достављени клијенту на начин прописан упутством из тачке 19. ове одлуке. Поред тога, по одредби тачке 14. став 2. наведене Одлуке, при закључивању уговора о кредиту банка уз уговор уручује клијенту један примерак плана отплате кредита, као и преглед битних елемената тог кредита који садржи основне податке о кредиту.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, тужилац је као корисник кредита закључио Уговор о динарском кеш кредиту за рефинансирање од 21.06.2010. године са туженом, да је у Обрасцу основни подаци о кредиту (који је тужилац својеручно потписао), у табели I Подаци о кредиту, под тачком 16. наведено је да укупан износ накнаде и других трошкова које клијент треба да плати у току одобравања и реализације уговора о кредиту у динарима износи 2.460,00 динара, да је у табели II – Подаци који се укључују у обрачун ефективне каматне стопе, између осталог наведено и да се укључују и укупан износ накнаде и других трошкова које клијент треба да плати у току одобравања и реализације уговора о кредиту у динарима, као и да је наведено да је ефективна каматна стопа – годишња 27,84%. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда, супротно становишту нижестепених судова, у

конкретном случају није изостало јасно и потпуно обавештавање корисника кредита пре закључења уговора у складу са наведеном Одлуком о начину и поступку спровођења општих услова пословања које банка примењује у односу с клијентима физичким лицима. Банка сходно наведеним законским одредбама није била у обавези да исказује структуру ове накнаде нити од чега се састоји, односно да ли је реч о стварним трошковима који су реални и оправдани. Имајући у виду наведено, побијана уговорна одредба којом се корисник кредита сагласио да банка приликом исплате кредита задржи 2,00% од вредности износа одобреног кредита на име трошкова обраде кредита, није противна основним начелима облигационог права, нити условима и начину обавештавања клијената банке. С обзиром да побијана уговорна одредба није ништава, то тужилац неосновано потражује наплаћене новчане износе са законском затезном каматом на основу чланова 104. и 214. ЗОО.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Тужена је успела у поступку по ревизији, па јој на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. и 154. и 163. став 2 ЗПП припадају потребни трошкови целог поступка према оствареном успеху у спору. Висина је одмерена на име тражених трошкова за састав једног образложеног поднеска од стране адвоката у износу од 6.000,00 динара, заступања на једном одржаном рочишту 7.500,00 динара, састав жалбе 12.000,00 динара, као и 18.000,00 динара за састав ревизије од стране адвоката, све према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања ових парничних радњи, док трошак судских такси није признат јер захтев није опредељен у смислу члана 163. став 2. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић